

Lastensuojelun Keskusliiton

Toimintasuunnitelma

2018-2019

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Toimintaympäristö 2018-2019	4
2.1 Sote- ja maakuntauudistus	4
2.2 Seurattavia lainsäädäntöhankkeita vuosina 2018-2019	5
2.3 Vaalivaikuttaminen	5
3. Strategiset teema-alueet	6
3.1 Lasten ja perheiden eriarvoistuminen	6
3.2 Lapsen oikeuksien vahvistaminen	8
3.3 Lapsilähtöinen lapsi- ja perhepolitiikka	8
3.4 Lasten ja nuorten osallisuus	10
3.5 Lastensuojelun vaikuttavuus	11
4. Tiekartta	12
4.1 Innovatiivinen ja monikanavainen vaikuttamistyö	12
4.2 Ennakointi ja seuranta	12
4.3 Vahvat verkostot ja vaikuttavat jäsenpalvelut	13
4.4 Osaamisen kehittäminen	13
4.5 Kannustava ja perheystävällinen työyhteisö	14
4.6 Yhdessä johtaminen	14
5. Organisaatio	14
5.1 Ohjelmatyö	15
5.2 Viestintä ja tietopalvelu	16
5.3 Talous ja hallinto	17
6. Toimintasuunnitelman seuranta ja tarkistukset	17

1. Johdanto

Lapsiperheiden hyvinvointia kasvatetaan lisäämällä oikeudenmukaisuutta. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa lapsen tai hänen vanhempinsa liittyvät seikat eivät saa vaikuttaa lapsen mahdollisuuksiin kouluttautua ja saada tarvitsemiaan palveluita – ylipäätään kasvaa yhteiskunnan täysimääräiseksi jäseneksi. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamisessa korostuu taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien merkitys. Niiden toteutumisen pitäisi olla itsestään selvää kaikille.

Lapsuudella on arvo sinänsä, mutta lapsuudessa myös luodaan hyvän aikuisuuden perustukset. On tärkeää kiinnittää huomio lapsen kasvu- ja kehitysympäristöihin, lasten ja nuorten hyvinvointia vauhdittaviin palveluihin sekä toimiin, joilla vanhemmat saavat tarvitsemaansa tukea kasvatustehtävälleen.

Lasten kannalta tärkein ihmisoikeussopimus on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Toimintasuunnitelmakaudella YK:n lapsen oikeuksien komitea antaa Suomelle suositukset siitä, miten nämä oikeudet tulisivat entistä paremmin huomioituiksi lasten ja perheiden arjessa. Valtio, kunnat ja maakunnat vastaavat suosituksiin reagoimisesta, mutta kansalaisjärjestöt tukevat suositusten toimeenpanoa lapsen oikeuksia kunnioittavalla tavalla.

Yhteiskunnan sanotaan olevan nopeassa muutoksessa. Muutokset voivat olla myös mahdollisuuksia. On tärkeää löytää keinot, joilla vaikuttaa muutokseen. Tuottaa oikeanlaista tietoa, dataa ja laskelmaa päättäjien käyttöön. Löytää keinoja, joilla päättäjät käyttävät tätä tietoa. Auttaa visioimaan pitkälle tulevaisuuteen ja samalla vaatia rohkeasti isojen arvovalintojen tekemistä.

Kansalaisyhteiskunnan merkitys kasvaa entisestään sekä yhteiskunnan muutoksen pyönteissä että muuttuneessa asenneilmapiirissä. Ennakkoluulot, epävarmuus tulevaisuudesta ja vihapuhe vaativat ihmisoikeuksien puolustamista. Lähellä ihmisten arkea olevat järjestöt pystyvät reagoimaan tuen ja avun tarpeisiin, tarjoamaan vertaistuen areenoita, vapaaehtoistoimintaa sekä monenlaisia asteittain vahvistuvia palveluja. Kansalaisyhteiskunnalla on myös rooli arjen kokemusten esiin nostajana. Se voi osaltaan vaikuttaa siihen, että hallinnon uudistukset ovat asiakaslähtöisiä, lasten erilaiset elämäntilanteet huomioivia ja huolellisesti arvioituja. Talouspuheen on viime vuosina sanottu hallitsevan keskustelua. Järjestöjen vastuulla on tuoda rinnalle inhimillistä puhetta sekä tietoa lasten ja perheiden arjesta. Elämänmakuisia tarinoita, joiden avulla euroihin kiinnittyvä ajattelu saadaan kiinnitettyä ihmisten todellisuuteen.

Lasten oikeuksia edistävää yhteistyötä tehdään kansallisen tason lisäksi aktiivisesti myös kansainvälisellä tasolla. Kansainvälinen yhteistyö on keskusliiton perustamisesta asti ollut yksi sen toiminnan kulmakivistä. Pohjoismaisella yhteistyöllä on pitkät perinteet toiminnassamme. Vertailemme, jaamme hyviä käytäntöjä, otamme opiksi toisiltamme sekä pohdimme myös keinoja, joilla pohjoismaisen hyvinvointivaltion säilyttäminen tulevaisuudessa on mahdollista. EU-tasoisien verkoston yhteistyölle ja vaikuttamiselle tarjoaa Eurochild ja sen toistasataa jäsentä. Keskusliitto osallistuu aktiivisesti Eurochildin vaikuttamistyöhön. Lähialueyhteistyön perinteet puolestaan ovat mahdollistaneet

hyvän yhteistyön Venäjän suuntaan.

Lastensuojelun Keskusliiton toiminta toteutuu vuosina 2018–2019 uusiutuneen strategian ohjauksessa. Strategiatyön taustalla on laaja vuoropuhelu keskusliiton sidosryhmien kanssa. Myös lapset ja nuoret ovat päässeet esittämään oman näkemyksensä. Strategiassa on selkeytetty keskusliiton toiminnan painopistealueita ja vaikuttamistyön kärkiä ja haettu entistä vaikuttavampia toimintatapoja. Strategian uudistamisen yhteydessä uudistettiin myös keskusliiton toimintasuunnitelman sykliä. Kaksivuotisella toimintasuunnitelmalla halutaan korostaa työn suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä, kuitenkin sulkematta pois kykyä reagoida nopeasti esiin nouseviin tarpeisiin.

Keskusliitolle on tärkeää huolehtia toiminnan avoimuudesta ja läpinäkyvyydestä sekä siitä, että yhdessä aikaan saadaan enemmän kuin yksin. Toimintasuunnitelmassa resursien kohdentuminen mukailee uuden strategian mukaisia tavoitteita ja painopistealueita.

2. Toimintaympäristö 2018–2019

Lapsuuteen vaikuttavat toimintasuunnitelmakaudella monet suuret ja pienemmät ilmiöt sekä tehtävät poliittiset ratkaisut. Keskusliiton kannalta on olennaista seurata ja tunnistaa toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia sekä toisaalta vaikuttaa itse aktiivisesti niiden toteutumiseen. Onnistunut vaikuttamistyö edellyttää, että samanaikaisesti kyetään seuraamaan tarkalla korvalla sekä pieniä muutossignaaleita että suurten megatrendien vaikutuksia, näkemään niiden vaikutukset lapsiin ja lapsiperheisiin ja reagoimaan nopeasti ja joustavasti.

Parhailtaan on meneillään suuria lainsäädäntöhankkeita, joiden etenemistä keskusliitto seuraa osana vaikuttamistyötään. Lakihankkeita seurataan erityisesti strategiassa määriteltyjen tavoitteiden näkökulmasta.

2.1 Sote- ja maakuntauudistus

Tämänhetkisen suunnitelman mukaan sosiaali- ja terveydenhuolto- sekä maakuntauudistuksen toimeenpano asettuu toimintasuunnitelmakaudelle. Sote- ja maakuntauudistus on suuri hallinnon ja toimintatapojen reformi, joka koskee myös lasten ja perheiden palveluja sekä niissä työskenteleviä asiantuntijoita. Keskusliitto tekee proaktiivista vaikuttamistyötä ja tuo esiin ratkaisuvaihtoehtoja lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseen sekä lastensuojelun erityiskysymyksiin.

2.2 Seurattavia lainsäädäntöhankkeita vuosina 2018–2019

Kuvio 1: Seurattavat lakihankkeet vuosina 2018–2019

2.3 Vaalivaikuttaminen

Toimintasuunnitelmakaudelle osuu monet vaalit: presidentinvaalit heti vuoden 2018 alussa, maakuntavaalit todennäköisesti lokakuussa 2018 sekä eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit keväällä 2019. Keskusliitto tekee vaalivaikuttamisessa yhteistyötä jäsenistönsä ja muiden sidosryhmiensä kanssa.

Eduskuntavaaleissa painottuvat erityisesti lapsi- ja perhepolitiikkaan ja maakuntavaaleissa sosiaali- ja terveydenhuoltoon liittyvät kysymykset. Presidentinvaalit tarjoavat puolestaan paikan näkyvän arvokeskustelun käymiseksi.

Keskusliitto nostaa kaikessa vaalivaikuttamisessaan esiin lapsi- ja perhenäkökulmaa sekä keinoja ja konkreettisia työkaluja lapsivaikutusten arviointiin. Vaalien vaikuttamistyön kärjet suunnitellaan tarkemmin lähempänä vaalien ajankohtaa.

3. Strategiset teema-alueet

Lastensuojelun Keskusliitto on strategiassaan vuosille 2018–2021 määritellyt viisi strategista tavoitetta, joiden toteuttamiseksi toimintasuunnitelmassa määritellään keskeisimmät keinot. Keskusliitto tavoittelee jokaisen strategisen tavoitteen täyttymistä monipuolisella keinovalikoimalla. Tässä luvussa esitetään strategisten tavoitteiden ympärille muodostettavat toimintakauden teema-alueet ja niihin kytkeytyvät kärkihankkeet.

- 1 Päättäjien ymmärrys lasten ja perheiden eriarvoistumisesta ja yhdenvertaisuutta edistävästä käytännöstä on kasvanut.
- 2 Lapsen oikeudet tunnetaan ja huomioidaan poliittisessa päätöksenteossa.
- 3 Lapsilähtöisyys toteutuu lapsi- ja perhepolitiikassa.
- 4 Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu eettisesti kestäväällä tavalla.
- 5 Lastensuojelun vaikuttavuus lisääntyy tietopohjaisen ohjauksen avulla.

Kuvio 2: Strategiset tavoitteet vuosina 2018–2021

3.1 Lasten ja perheiden eriarvoistuminen

Strateginen tavoite 1: Päättäjien ymmärrys lasten ja perheiden eriarvoistumisesta ja yhdenvertaisuutta edistävästä käytännöstä on kasvanut.

Keskusliitto toimii eriarvoisuuden vähentämiseksi monella tasolla: tuemme käytännön ruohonjuuritason työtä Kaikille eväät elämään -ohjelmassa ja vaikutamme yleiseen mielipiteeseen sekä päätöksentekoon. Tuomme eriarvoisuutta ja sen mekanismeja näkyväksi. Tuotamme ja tuomme päätöksenteon tueksi tietoa, jolla päätösten vaikutuksia lasten ja perheiden yhdenvertaisuuteen voidaan arvioida.

Huomioimme eriarvoisuuteen liittyvät teemat kaikessa vaikuttamistyössämme, kuten lausunnoissa, kuulemisissa ja kannanotoissa. Seuraamme ja ennakoimme lainsäädännön muutoksia ja vaikutamme niihin oikea-aikaisesti niin, että niissä pystytään hyvissä ajoin huomioimaan eriarvoisuutta ehkäisevät näkökulmat. Tavoitteena on, että eriarvoisuus ilmiönä tunnistetaan entistä paremmin ja eriarvoisuuden ehkäiseminen ja yhdenvertaisuuden vahvistaminen nostavat painoarvoaan politiikassa ja päätöksenteossa.

Kaikille eväät elämään -koordinaatiohanke

Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi vuosina 2017–2020 STEA:n rahoittamaa kansallista Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaa. Ohjelmassa on mukana 23 järjestöä omalla hankkeellaan. Ohjelman tavoitteena on lasten ja perheiden eriarvoisuuden vähentäminen. Keskusliiton vastuulla on ohjelman toimijoiden verkostoiminen, kehittämistyön tukeminen ja ohjelman tuloksista viestiminen. Ohjelman avulla voidaan kytkeä järjestöjen tarjoamaa tukea ja palveluja entistä paremmin lapsi- ja perhepalvelujen kokonaisuuteen. Ohjelman koordinointi tarjoaa keskusliitolle paitsi vaikuttamisen paikan, myös ruohonjuuritason tietoa.

Eriarvoisuuden kitkeminen – tiedon tuottaminen ja vaikuttamistyö

Keskusliitto tuottaa ja jalostaa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa tietoa eriarvoisuudesta. Tavoitteena on löytää eriarvoistumista aiheuttavia mekanismeja ja kehityskulkuja, joihin puuttamalla sitä voidaan ehkäistä. Keskusliitto keskittyy erityisessä riskissä oleviin lapsiin, kuten esimerkiksi maahanmuuttajataustaisiin tai köyhyydestä kärsiviin lapsiin. Keskusliitto tuottaa aiheesta politiikkasuosituksia ja muita yhteiskunnallisia avauksia.

Materiaalin tuotannossa huomioidaan kansainvälisesti laajaa näyttöä kerännyt tutkimuksen ala, jossa käsitellään lapsuudessa koettujen haitallisten (väkivalta yms.) kokemusten (Adverse Childhood Experiences) vaikutusta myöhempään elämään. Käsitteelle luodaan suomalainen vastine ja tuodaan teemaa julkiseen keskusteluun ja päätöksentekoon.

Yhteiskuntavastuupäivä

Keskusliitto toteuttaa kerran vuodessa (esimerkiksi Sosiaalisen oikeudenmukaisuuden päivänä) yhteiskuntavastuupäivän, jolloin sen työntekijät voivat työskennellä jonkun jäsenjärjestön ns. ruohonjuuritason työhön. Tällä tavoin saadaan aikaan parempaa tuntemusta ja käytännön kokemusta jäsenjärjestöjen toiminnasta, vuorovaikutusta sekä väliaikaista lisäresurssia jäsenjärjestöille.

Kannustavaa kasvatusta vahvistava kampanja

Keskusliitto toteutti 2017 kyselyn suomalaisten kasvatusasenteista ja kuritusväkivallan käytöstä. Vaikka kuritusväkivallan käyttö on vähentynyt ja sitä koskevat asenteet muuttuneet yhä kielteisemmiksi, hyväksyy noin joka kolmas suomalainen edelleen lasten ruumiillisen kurituksen tukistamalla ja noin 40 % vanhemmista on käyttänyt kasvatuksessa kuritusväkivaltaa. Keskusliitto toteuttaa yhteistyössä jäsenjärjestöjensä kanssa vaikuttamiskampanjan, jonka avulla levitetään tietoa kuritusväkivallan haitallisuudesta ja tuomittavuudesta sekä vahvistetaan tietoisuutta kannustavasta kasvatuksesta.

3.2 Lapsen oikeuksien vahvistaminen

Strateginen tavoite 2: Lapsen oikeudet tunnetaan ja huomioidaan poliittisessa päätöksenteossa.

Lapsen oikeudet näkyvät jollain tasolla kaikessa keskusliiton vaikuttamistyössä ja niiden puolesta vaikutetaan monella rintamalla. LOS-verkoston puitteissa keskusliitto koordinoi lapsen oikeuksien puolesta tehtävää työtä myös laajemmalla rintamalla. Keskeinen LOS-viestinnän kohderyhmä toimintasuunnitelmakaudella ovat lapset ja nuoret.

Lapsen oikeuksia edistävä politiikka

Keskusliiton vaikuttamistyötä suunnataan erityisesti LOS-raportin ja YK:n lapsen oikeuksien komitean antamien suositusten perusteella. Keskusliitto hyödyntää LOS-suosituksia kaikessa vaikuttamistyössään, minkä lisäksi niistä rakennetaan oma kansallisen tason vaikuttamis- ja viestintäkokonaisuus, joka jaksotetaan strategiakaudelle 2018–2021. Kokonaisuus pitää sisällään someviestintää, videoita, koulutuksia, suoraa viestintää päättäjille sekä perinteistä mediaviestintää. Keskusliitto edistää toimintakaudella yhdessä jäsenyhteisöjensä kanssa myös Lapsen oikeuksien sopimukseen pohjautuvan kansallisen lapsistrategian syntymistä.

Kansainvälinen vaikuttamistyö rakentuu lasten ja perheiden kannalta keskeisimpien Yhdistyneiden kansakuntien (YK) ja Euroopan neuvoston (EN) piirissä neuvoteltujen ihmisoikeussopimusten ympärille. Myös EU:n talouden seurannan eurooppalaisen ohjausjakson (European Semester) raportointiin liittyy lapsen oikeuksiin kiinnittyvää vaikuttamistyötä.

Lapsen oikeuksien tunnettuuden vahvistaminen

Keskusliitto jatkaa lapsen oikeuksien tunnettuutta vahvistavaa viestintää. Huomiota kiinnitetään vuosina 2018–2019 erityisesti lapsiin, nuoriin ja kasvatusalan ammattilaisiin. Vuodesta 2009 LOS-viestintäverkoston aloittamaa vaikuttamistyötä asiantuntijakirjoitusten ja kampanjoiden muodossa jatketaan ja lapsenoikeudet.fi-sivustoa kehitetään niin, että se tarjoaa paremmin tietoa lapsille ja nuorille sekä kasvatusalan ammattilaisille. Keskusliitto pitää lisäksi lapsen oikeuksia esillä erityisesti sosiaalisessa mediassa, Lapsen Maailmassa ja koulutuspäivillä.

3.3 Lapsilähtöinen lapsi- ja perhepolitiikka

Strateginen tavoite 3: Lapsilähtöisyys toteutuu lapsi- ja perhepolitiikassa.

Keskusliitto edistää yhteistyössä jäsenyhteisöjen kanssa sitä, että lapsi- ja perhepolitiikkaa toteutettaisiin jatkossa kokonaisvaltaisemmin ja lapsilähtöisesti. Keskeistä tässä työssä ovat politiikkasuositukset ja muut yhteiskunnalliset avaukset, joissa hyödynnetään myös jäsenistön osaamista. Poliittikasuosituksia tehdään esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittamiseen, palvelujärjestelmään sekä sosiaalietuuksiin liittyen.

Tavoitteena on, että eri uudistusten vaikutukset toisiinsa arvioidaan ja niitä kehitetään kokonaisuutena.

Tietoa ja työkaluja lapsi- ja perhepolitiikan tarpeisiin

Lapsi- ja perhepolitiikan suuntaamisen tueksi ja vaikuttavuuden arvioimisen pohjaksi tarvitaan tietoa. Lapsi- ja perhepolitiikan uudistamisessa on huomioitava yksittäisten uudistusten ja kehityskulkujen vaikutukset kokonaisuuteen. Keskusliitto tuottaa tarvittavaa tietoa näistä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Vaikuttavan lapsi- ja perhepolitiikan toteutumista edistetään esimerkiksi ottamalla käyttöön ja kehittämällä työkaluja lapsivaikutusten arvioinniksi, kuten esimerkiksi lapsibudjetointia. Keskusliitto kartoittaa ja kokoaa olemassa olevaa tietoa lapsibudjetoinnin välineistä hyödyntäen jo tehtyä lapsijalanjälkityötä. Työn pohjaksi selvitetään kuntien tarpeita sekä arvioidaan pilottikokeilujen toimivuutta ja hyödyllisyyttä. Keskusliitto edistää toimillaan ja vaikuttamistyöllään lapsivaikutusten arvioinnin juurtumista kunnan, maakunnan ja kansallisen tason päätöksentekoon sekä osallistuu tätä koskevaan julkiseen keskusteluun.

Työn ja perheen yhteensovittaminen

Keskusliiton tavoitteena on vaikuttaa siihen, että lapsiperheiden arjen sujuvuutta helpotetaan työn ja perheen joustavalla yhteensovittamisella. Myös perhevapaiden uudistamisen tulee vastata lapsiperheiden yksilöllisiin tarpeisiin. Keskusliitto osallistuu perhevapaajärjestelmän uudistamista koskevaan keskusteluun sekä vaikuttaa osaltaan siihen, että uudistuksessa lapsi ja lapsen etu ovat keskiössä. Vaikuttamistyössä huolehditaan siitä, että perheiden erilaiset elämäntilanteet huomioidaan, erityyppisten perheiden yhdenvertaisuuteen kiinnitetään huomiota ja perhevapaat jakautuvat entistä tasaisemmin vanhempien välillä.

Tuen ja palvelujen kehittäminen lapsiperheille

Keskusliitto toimii aktiivisesti Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman ohjaus- ja työryhmissä. Keskusliitto edistää järjestöjen lapsiperheille suunnatun, asteittain vahvistuvan tuen ja palvelujen kiinnittymistä kansallisen tason muutostyöhön.

Keskusliitto koordinoi ja tukee järjestöjen perhekeskustoimintaa järjestämällä muun muassa verkostotapaamisia. Tavoitteena on varmistaa, että järjestöt ovat mukana perhekeskustoiminnan kehittämisessä valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti ja perhekeskuskumppaneilla on tietoa järjestöjen toiminnasta, tuesta ja palveluista.

Laadukkaan varhaiskasvatuksen kysymykset kiinnittyvät keskusliiton vaikuttamistyöhön sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Keskusliitto vaikuttaa varhaiskasvatusta koskevaan lainsäädäntöön erityisesti yhdenvertaisuuden sekä lasten hyvinvoinnin näkökulmista. Lisäksi koulun roolia lasten hyvinvoinnin mahdollistajana pyritään vahvistamaan hyvinvointikoulun käsitteen kautta.

3.4 Lasten ja nuorten osallisuus

Strateginen tavoite 4: Lasten ja nuorten osallisuus toteutuu eettisesti kestäväällä tavalla.

Keskusliitto on huomionnut lasten ja nuorten oman toiveen olla vaikuttamassa itseään koskeviin asioihin. Osallisuutta koskeva tieto ja käytännöt ovat hajanaisia, eikä lasten ja nuorten osallisuus Suomessa toteudu kuten sen pitäisi. Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmat vaativat kasvattajilta osallisuuden toteuttamista, mutta osaamisessa ja materiaaleissa on vielä puutteita. Lapsilla ja nuorilla ei ole riittävästi tietoa oikeudestaan osallisuuteen, eivätkä he välttämättä tiedä, miten voisivat vaikuttaa (LSKL:n kysely 2017).

Osallisuus keskusliiton toiminnassa

Keskusliitto näyttää esimerkkiä muille omalla toiminnallaan ja toimii niin, että se tunnetaan osallisuuden edistäjänä ja asiantuntijana. Toimintasuunnitelmakaudella luodaan rakenteet, joilla osallisuus kiinnittyy osaksi keskusliiton kaikkea toimintaa, muun muassa lasten ja nuorten osallisuuden neuvottelukunnan kautta. Neuvottelukunta tukee keskusliiton jäsenistöä osallisuuden vahvistamiseen ja lisäämiseen liittyvässä työssä sekä edistää yleisemmin lasten ja nuorten osallisuuden toteutumista.

Vaikuttamistyössä osallisuuden painoarvoa vahvistetaan aktiivisesti niin yhteiskunnan rakenteissa, palveluissa kuin lasten ja nuorten arjessa. Keskusliitto tuo myös yhteen osallisuuden parissa toimivia tahoja ja tukee toimivien käytäntöjen levittämistä ja kehittämistä.

Lasten ja nuorten osallisuuden vahvistaminen

Lasten ja nuorten tuottaman tiedon tulee olla keskeisessä asemassa edistettäessä lasten ja nuorten osallisuuden toteutumista yhteiskunnassa. Keskusliitto selvittää miten tätä tietoa voitaisiin koota yhteen ja hyödyntää paremmin. Tiedon julkaisemisessa voidaan hyödyntää esimerkiksi lapsenoikeudet.fi-sivustoa.

Nuorten Päivän järjestämistä jatketaan jatkossakin valtakunnallisten lastensuojelupäivien yhteydessä. Päivän järjestämiseen osallistuu paikallisia nuoria yhdessä vaikuttaja- ja kokemusasiantuntijaryhmien nuorten kanssa. Kokemuskirjastotoimintaa jatketaan koulutuspäivien yhteydessä. Lisäksi huolehditaan, että lasten- ja nuorten ääni kuuluu kaikissa keskusliiton järjestämissä koulutuksissa. Kesäpäivien yhteyteen pienemmille paikkakunnille suunnitellaan yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa oma nuorten tilaisuus.

Lisäksi keskusliitto osallistuu Eurochildin Children's Counciliin oman edustajan kanssa seuraavan kahden vuoden ajan.

3.5 Lastensuojelun vaikuttavuus

Strateginen tavoite 5: Lastensuojelun vaikuttavuus lisääntyy tietopohjaisen ohjauksen avulla.

Keskusliitto kehittää lastensuojelualaa entistä vaikuttavammaksi kokoamalla ja tarjoamalla tietoa tehokkaista työmuodoista sekä antamalla koulutusta alan ammattilaisille. Toimiva ja vaikuttava ehkäisevä lastensuojelu tarjoaa perheille tukea ja palveluja varhaisessa vaiheessa, jolloin korjaavien palvelujen tarve vähenee. Laadukas ja vaikuttava perhe- ja laitoshoidon edellyttävät erityisesti ohjaus- ja valvontatoiminnan systematisointia, tehostamista ja tietopohjan vahvistamista. Myös avo- ja jälkihuollossa on laajasti tunnistettu kehittämistarpeita. Keskusliitto tarjoaa ajantasaista tietoa lastensuojelun tilasta ja nostaa esiin ehdotuksia, joilla lastensuojelun vaikuttavuutta voidaan vahvistaa.

Keskusliitto pyrkii aktiivisesti vaikuttamaan lastensuojelun julkisuuskuvaan tiedolla ja avoimella, vuorovaikutteisella ja julkisella keskustelulla, sekä kannustaa myös lastensuojelun toimijoita osallistumaan julkiseen keskusteluun. Lastensuojelu.info-sivustosta toteutetaan vironkielinen versio.

Mitä kuuluu, lastensuojelu? –julkaisusarja

Keskusliitto toteuttaa toimintasuunnitelmakaudella julkaisukokonaisuuden, jossa tarkastellaan eri puolilta sitä, miten lastensuojelu tällä hetkellä toimii. Lastensuojelua lähestytään monipuolisesti sekä asiakkaiden, työntekijöiden että laajemmin palvelujärjestelmän näkökulmasta. Keskeistä on nykytilan kuvauksen avulla lisätä erityisesti lasten ja perheiden parissa työtään tekevien ammattilaisten ja päättäjien ymmärrystä lastensuojelun nykytilasta, mahdollisuuksista ja kehittämistarpeista. Samalla vaikutetaan myös lastensuojelun julkisuuskuvaan.

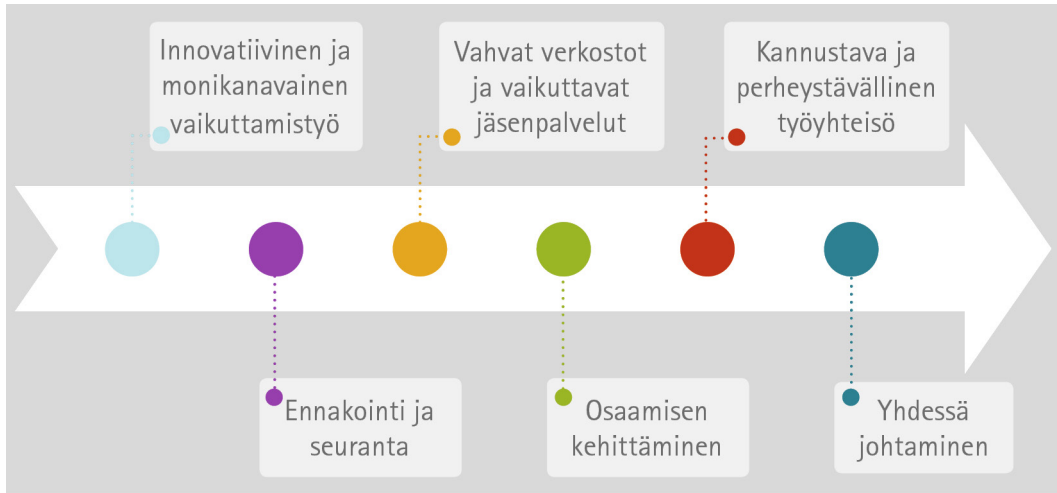
Kokonaisuus koostuu useasta tiiviistä julkaisusta, jotka lopuksi kootaan yhteen. Julkaisusarja tulee sisältämään politiikkasuosituksia, joita nostetaan julkiseen keskusteluun ja saatetaan päättäjien hyödynnettäväksi. Keskusliitto järjestää teemoihin kytkeytyviä tilaisuuksia, työpajoja ja koulutuksia. Kokonaisuuden pohjalta muodostetaan keskusliiton ja sidosryhmien toimesta visio lastensuojelun toivotusta tulevaisuudesta.

Lasten kohtaamisen taidot lastensuojelussa

Keskusliitto julkaisee keväällä 2018 yhteistyössä PS-kustannuksen kanssa Lasten haastattelu lastensuojelussa-kirjan. Kirja on ensimmäinen kotimainen julkaisu, jossa käsitellään lasten haastatteluun ja verbaaliseen kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä lastensuojelun kontekstissa. Julkaisun jälkeen keskusliitto järjestää valtakunnallisen seminaarin, jolla vahvistetaan lastensuojelun ammattilaisten lasten kohtaamisen taitoja.

4. Tiekartta

Keskusliitto on strategiassaan määritellyt vuosille 2018–2021 tiekartan, jossa määritellään, millaisilla sisäisillä toimilla strategisten tavoitteiden toteuttaminen onnistuu. Tiekartan toteutuminen edellyttää yhdessä tekemisen kulttuuria sekä keskusliiton arvojen mukaista toimintaa: rohkeaa, avointa ja inhimillistä.

Kuvio 3: Strategiakauden tiekartta

4.1 Innovatiivinen ja monikanavainen vaikuttamistyö

Tiivistämme toimintasuunnitelmakaudella ohjelmatiimin ja viestinnän yhteistyötä saavuttaaksemme mahdollisimman toimivan ja monipuolisen vaikuttamistyön kokonaisuuden. Tuomme asiantuntijatyötämme esille monikanavaisesti ja innovatiivisin viestinnän keinoin. Viestinnällisen osaamisen kehittämisessä panostamme visuaalisuuteen, video-osaamiseen ja tarinankerrontaan. Etsimme uusia viestintäkanavia ja yhteistyökumppanuuksia, jotta tavoitamme parhaiten keskeiset kohderyhmämme.

Vahvistamme vuoropuhelua poliitikkojen ja virkamiesten kanssa rakentamalla tiiviit suhteet keskeisiin puolueisiin ja ministeriöihin sekä seuraamalla näissä tehtävää työtä, jotta pystymme vaikuttamaan strategiaamme mukaisiin teemoihin oikea-aikaisesti.

4.2 Ennakointi ja seuranta

Keskusliitto vahvistaa kykyään ennakoida yhteiskunnassa tapahtuvia lapsiin ja perheisiin liittyviä muutoksia ja siten kykyään proaktiiviseen vaikuttamistyöhön. Strategiakaudella kehitetään hiljaisten signaalien ja muutostrendien ennakointia muun muassa media- ja somesurannan ja -analyysien avulla sekä vahvalla ennakointiyhteistyöllä jäsenten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Uuden välineen ennakointiin tarjoavat uudistetut neuvottelukunnat, joiden työn kiinteäksi osaksi ennakointi rakentuu. Lisäksi ennakointityötä tehdään LOS-verkostossa ja Kaikille eväät elämään -koordinaatiohankkeen verkostossa. Ennakointi on kiinteä osa myös keskusliiton asiantuntijoiden työtä.

Keskusliitto toteuttaa toimintansa seurantaan vuosittain vuosikatsauksissa. Seurannassa käytetään sekä määrällisiä indikaattoreita että laadullista arviointia. Vaikuttamistyössä asetetaan konkreettisia ja toteuttamiskelpoisia, mitattavia tavoitteita, joiden toteutumisesta seurataan. Mediaseurannan avulla analysoidaan, onko keskusliitto onnistunut nostamaan haluamiaan puheenaiheita julkiseen keskusteluun.

4.3 Vahvat verkostot ja vaikuttavat jäsenpalvelut

Keskusliitto koordinoi yhteistyötä ja tarjoaa verkostoitumismahdollisuuksia jäsenjärjestöilleen ja muille järjestötoimijoille. Toimintasuunnitelmakauden aikana keskusliiton verkostojen toiminnan tavoitteellisuutta ja suunnitelmallisuutta kehitetään ja vuorovaikutusta järjestö-, hallinto- ja viranomaistoimijoiden kanssa tiivistetään. Keskusliitto pyrkii aktiivisesti myös luomaan kahdenvälisen yhteistyön rakenteita uusien ja ylläpitävienkin toimijoiden kanssa. Lisäksi luodaan rakenteita maakuntien kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Keskusliiton neuvottelukuntien toimintaa uudistetaan vastaamaan strategisia painopistealueita. Strategiakauden neuvottelukunnat ovat: Lapsi- ja perhepolitiikan neuvottelukunta, lastensuojelun neuvottelukunta sekä lasten ja nuorten osallisuuden neuvottelukunta. Kun keskusliitolla on niiden lisäksi rakenteissaan LOS-verkosto sekä Kaikille eväät elämään -koordinaatiohanke, on sillä jokaiseen strategiseen painopistealueeseen kytketty verkosto tukemassa tavoitteiden toteutumista ja kartoittamassa kenttää.

Jäsenyhteistyötä ja jäsenviestintää, ml. uutiskirjeet, kehitetään vuonna 2018 sidosryhmäselvityksessä 2017 esiin nousseiden toiveiden mukaisesti. Uusia tarjottavia palveluita ovat ainakin mediaseuranta-analyytit ja myös viestinnän koulutuksia aletaan järjestää toimintasuunnitelmakaudella.

4.4 Osaamisen kehittäminen

Jotta keskusliitto pystyy tarjoamaan ajankohtaista ja relevanttia koulutusta, sen asiantuntijoiden on myös vahvistettava omaa osaamistaan aktiivisesti. Vuonna 2018 pinnalla osaamisen kehittämisessä ovat erityisesti lapsibudjetointi ja lapsivaikutusten arviointi sekä poliitikkoihin ja virkamiehiin vaikuttaminen sekä viestinnässä visuaalinen viestintä ja videot.

Toteutamme kahden vuoden kestoisen yhteisen sisäisen vaikuttamistyön koulutusohjelman, johon osallistuvat keskusliiton asiantuntijat ja viestintä sekä soveltuvin osin myös toimistotiimi. Koulutusohjelman sisältöjä ovat muun muassa rohkea vaikuttamisviestintä ja lobbaus, politiikkasuositusten teko, vuorovaikutuksen fasilitointi, ennakointi, seuranta ja mittaaminen sekä innostavat ja innovatiiviset kokouskäytännöt. Ohjelman organisoii keskusliiton koulutustiimi johtoryhmän ohjauksessa.

Keskusliiton järjestämät ulkoiset koulutukset kokoavat vuosittain yhteen useita satoja

asiantuntijoita. Lastensuojelun kesäpäivät järjestetään vuonna 2018 Porvoossa ja Valtakunnalliset lastensuojelupäivät® Turussa syyskuun lopussa.

4.5 Kannustava ja perheystävällinen työyhteisö

Henkilöstö on keskusliiton tärkein voimavara ja sen hyvinvoinnista pidetään huolta suunnitelmallisesti, yhdenmukaisen kohtelun varmistuen ja seurannasta huolehtien. Tämän varmistamiseksi keskusliitossa kehitetään toimintasuunnitelmakaudella HR-toimintoa, joka toimii yhteistyössä työsuojelutoimikunnan kanssa työhyvinvointi- ja työergonomia-asioissa.

Keskusliitto on mukana Väestöliiton Perheystävällinen työpaikka -ohjelmassa ja tavoittelee Perheystävällinen työpaikka -sertifikaattia vuoden 2018 aikana. Lisäksi vuonna 2016 aloitettua Maailman ihanin työpaikka -projektia jatketaan. Sen tavoitteena on kehittää työyhteisön toimintaa yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuoden 2017 aikana etsittiin yhdessä kehittämisideoita, joista eniten kannatusta saaneet toteutetaan vuosien 2018 ja 2019 aikana.

Työsuojelutoimikunta jatkaa panostusta työhyvinvoinnin parantamiseen työsuojelun toimintaohjelman ja -suunnitelman pohjalta. Vuonna 2015 tehty työtyytyväisyyskysely uusitaan vuonna 2018.

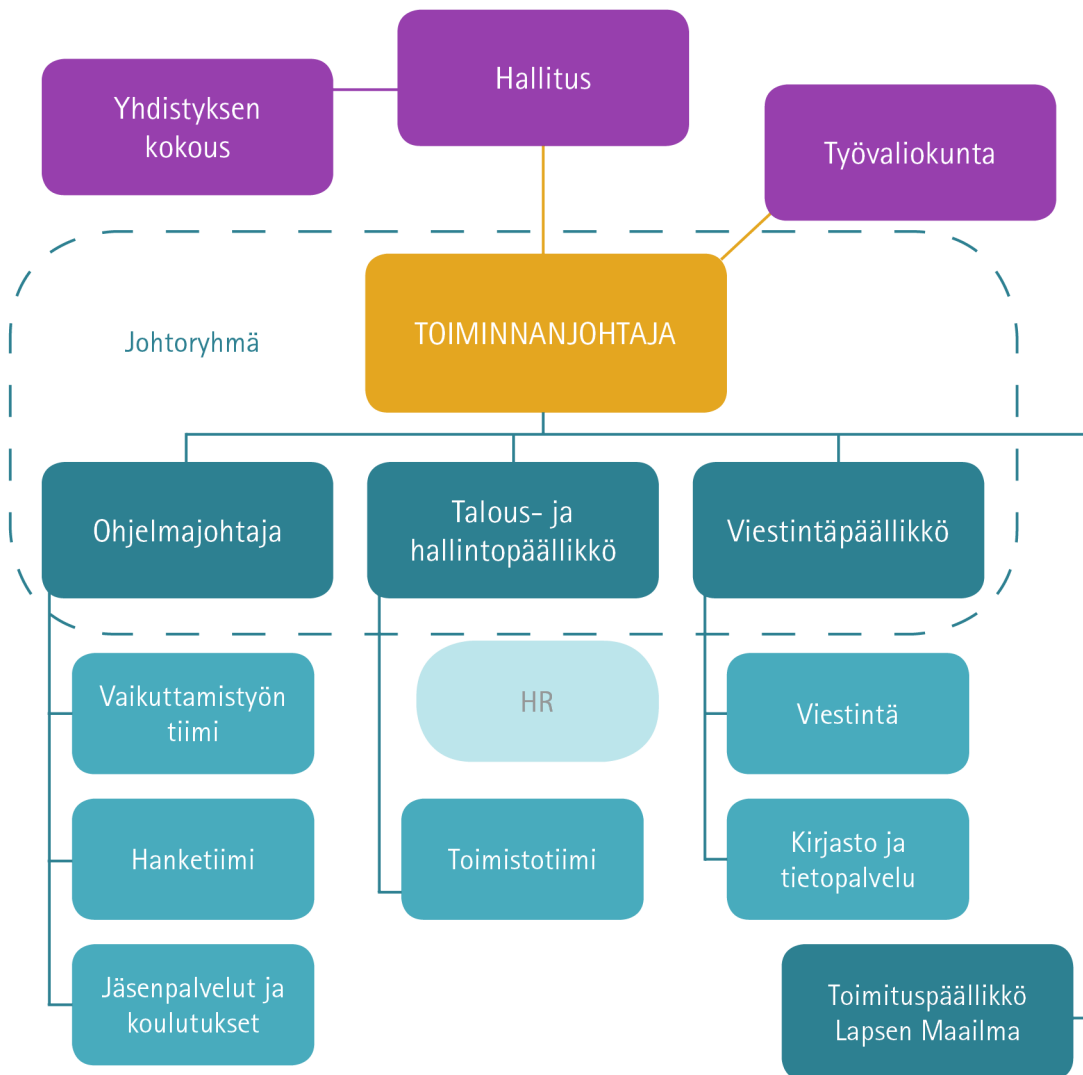
4.6 Yhdessä johtaminen

Keskusliiton johtaminen perustuu yhdessä johtamisen periaatteille: avoimelle keskustelulle, kunnioitukselle ja henkilöstön mukaan ottamiselle päätöksentekoon. Johtoryhmän työ on avointa ja vuorovaikutuksellista. Esimiestyötä kehitetään valmentavan johtamisen mallin mukaisesti.

Johdon lisäksi myös luottamuselinten toiminnan tarkoituksenmukaisuutta ja tavoitteellisuutta vahvistetaan.

5. Organisaatio

Keskusliiton organisaatiossa toiminnanjohtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta johtoryhmä tukenaan. Johtoryhmän jäsenet ovat ohjelmajohtaja, viestintäpäällikkö ja talous- ja hallintopäällikkö. Keskusliiton johtamisrakennetta ja tiedonkulkua on kehitetty vuonna 2017 niin, että keskusliitossa on myös laajennettu johtoryhmä, johon kuuluvat kaikki keskusliiton esimiehet. Keskusliiton toiminnanalat ovat ohjelmatyö, viestintä ja tietopalvelu sekä talous ja toimisto. Niiden alle asettuu yhteistyötä ja itseohjautuvuutta parantavia tiimirakenteita, jotka voivat ylittää toiminnanalojen rajat.

Kuvio 4: Keskusliiton organisaatio

5.1 Ohjelmatyö

Ohjelmatyön ja entisen ohjelmatiimin rakenne muuttuu toimintakaudella siten, siihen kuuluu kolme eri kokonaisuutta: vaikuttamistyö, jäsenpalvelut ja koulutukset ja hankkeet. Tämä muutos on nähty tarpeelliseksi, jotta keskusliitto pystyy vastaamaan tehokkaasti strategiatyön aikana esiin nousseisiin sisäisiin kehittämistarpeisiin.

Vaikuttamistyön tiimi on ohjelmatyön kokonaisuuden kuuluvista tiimeistä isoin. Sen keskeisin tehtävä on vaikuttaa politiikkaan ja päätöksentekoon. Vaikuttamistyötä kehitetään entistä proaktiivisempaan suuntaan ja sitä tehdään aiempaa suunnitelmallisemmin. Strategisista tavoitteista muodostetaan operatiivisen toiminnan teema-alueet, joiden jokaisen vaikuttamistyöstä vastaa yksi asiantuntija. Myös jatkossa asiantuntijat tekevät laajaa ja tavoitteellista yhteistyötä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Hanketiimi koostuu toimintakauden alussa Kaikille eväät elämään -hankkeen työntekijöistä. Hanketiimi täydentyy toimintakaudella mahdollisesti käynnistyvistä muista ulkoisella rahoituksella toteuttavista hankkeista, joihin palkataan henkilöstöä.

Jäsenpalvelut ja koulutukset -tiimin vastuulla on paitsi kehittää entistä vaikuttavampia jäsenpalveluja ja strategisista tavoitteista nousevia koulutuksia myös vastata keskusliiton sisäisistä koulutuksista.

5.2 Viestintä ja tietopalvelu

Viestinnän keskeisin tavoite on keskusliiton vaikuttavuuden lisääminen. Siihen pyritään tehokkaalla ja monipuolisella vaikuttamistyön tuella, visuaalisen identiteetin ja muun ulkoisen kuvan tietoisella rakentamisella sekä laadukkaalla ulkoisella viestinnällä. Viestintätiimin toimenkuvia kehitetään niin, että keskeisillä osa-alueilla on tiimissä vastuosaaja (mm. vaikuttamistyö, visuaalinen viestintä, tarinankerronta ja kirjoittaminen, verkkoviestintä, sosiaalinen media, tietopalvelu) ja keskeisten toimintojen ympärillä on joustavia tiimirakenteita (mm. sometiimi, verkkopalvelutiimi, Lapsen Maailma -tiimi).

Viestintä tukee vaikuttamistyön tavoitteita ja teemoja. Viestinnän ja vaikuttamistyön suunnitelmallisuutta ja ennakointia lisätään uusien mediaseuranta- ja julkisuusanalyysien pohjalta. Viestinnän toimenpiteitä tarkennetaan erillisessä viestintästrategiassa sekä vuosittaisissa viestintäsuunnitelmissa. Niissä määritellään vaikuttamistyön tavoitteiden pohjalta vuoden kärkiviestit ja niille käytettävät hashtagit. Sosiaalisen median toimintaa toteutetaan vuonna 2017 laaditun somestrategian pohjalta.

Tietopalvelu tukee keskusliiton ja sen jäsenyhteisöjen työtä keräämällä, analysoimalla ja visualisoimalla tietoa sekä laatimalla infografiikkaa. Kirjaston kokoelmanhoitoa jatketaan vuonna 2015 laaditun suunnitelman mukaisesti.

5.2.1 Lapsen Maailma

Kuukausilehti Lapsen Maailma taustoittaa ja tukee keskusliiton vaikuttamistyötä sekä tapahtumien ja julkaisujen markkinointia. Lehden kantavia ja toistuvia teemoja tulee toimintasuunnitelmakaudella olemaan muun muassa lasten ja perheiden eriarvoistuminen ja lapsen oikeudet. Lehti panostaa lasten ja nuorten osallisuuteen kutsumalla heitä kommentoimaan artikkeleitaan. Tämä edellyttää yhteistyötä koulujen ja opettajien kanssa.

Levikkiä ja lukijamäärää kasvatetaan uusilla markkinointitoimenpiteillä. Sosiaalisessa mediassa lehti näkyy entistä paremmin. Verkkosivuille tuotetaan sisältöä esimerkiksi blogien kautta. Bloggaajia sitoutetaan keskusliiton työhän muun muassa järjestämällä tapaamisia ja koulutuksia.

Lehden avustajille järjestetään tapaamisia koulutuspäivien yhteydessä. Osallistutaan lehden yhteistyökumppaneiden järjestämiin tapahtumiin ja julkaisuihin. Lehden julkaisemista digitaalisessa muodossa kartoitetaan edelleen.

5.3 Talous ja hallinto

Toimintatapojen muuttuessa yhä enemmän tiimit ylittävään yhdessä tekemiseen, tulee myös talous- ja toimistotiimi toimimaan kiinteämmässä yhteydessä muiden tiimien osana. Lisäksi tietoteknisten järjestelmien kehittyessä ja joidenkin toimintojen poistuessa tulee toimiston töiden sisältö osittain muuttumaan.

Talousarvion kustannuspaikkajakoa uudistetaan, millä helpotetaan toimintasuunnitelman seuranta kirjanpidossa sekä STEAn yleisavustukseen kohdistuvien kulujen seuranta.

Yleishallintoon kuuluvien talouden ja hallinnon ohjelmien kehitystyötä jatketaan edellisten vuosien tapaan. Painopisteinä on työajan seurantajärjestelmän kehittämisessä sekä talouden seurantajärjestelmän kehittämisessä johtoryhmän tarpeisiin.

Keskusliiton Eirassa omistaman kiinteistön suunnitelmallisia ylläpito- ja korjaustöitä jatketaan. Keskusliitto hyötyy merkittävästi hyvin hoidetusta ja arvostetusta kiinteistöstään. Kiinteistöön on suunnitteilla ilmanvaihdon parantaminen tulevaisuudessa ja lämmityksen päätelaitteiden ja putkistojen kunnan tarkastus ja mahdolliset huoltotoimenpiteet. Työt pyritään aloittamaan vuoden 2018 puolella.

Osake- ja korkorahastoissa olevan sijoitusomaisuuden hoidossa jatkamme täydellä valtakirjalla ulkoistetun varainhoitajan käyttöä.

6. Toimintasuunnitelman seuranta ja tarkistukset

Vaikka toimintasuunnitelma laaditaan kaksivuotiskaudelle, sen toteutumisen seuranta tehdään edelleen vuosittain vuosikatsauksessa, mikä mahdollistaa myös korjausliikkeiden tekemisen. Toimintasuunnitelmaa voidaan tarvittaessa myös päivittää vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa.

Toiminnan seurantaan ja mittaamiseen kehitetään toimintasuunnitelmakaudella uusia työkaluja ja esimerkiksi media-analyysien hyödyntämistä toiminnan suunnittelussa ja seurannassa laajennetaan.

